

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

**Суб'єктам первинного фінансового
моніторингу, громадським організаціям,
громадським спілкам, органам
професійного самоврядування
(за списком)**

Про заповнення звіту
за формою № 2-фінмон

Міністерство фінансів України як регулятор повідомляє, що суб'єкти аудиторської діяльності, бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, здійснюють консультування з питань оподаткування, надають посередницькі та/або консультаційні послуги під час здійснення операцій з нерухомим майном, здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, проводять лотереї та/або азартні ігри, здійснюють торговельну діяльність культурними цінностями та/або надають посередницькі послуги в такій діяльності, згідно з пунктом 7 частини другої статті 6 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон) належать до спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім осіб, які надають послуги в рамках трудових правовідносин).

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 18 Закону державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – запобігання та протидія) щодо зазначених вище суб'єктів первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) здійснює Міністерство фінансів України.

Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2022 № 422 «Деякі питання формування адміністративної звітності Міністерством фінансів України як суб'єктом державного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000D72D2C004924E500](#)

Підписувач [Ермоличев Роман Володимирович](#)

Дійсний з [11.06.2025 10:16:30](#) по [09.06.2027 10:16:30](#)

Міністерство фінансів України

26120-06-10/637 від 08.01.2026

тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.12.2022 за № 1664/39000, затверджено форму звітності № 2-фінмон (річна) «Адміністративна звітність Міністерства фінансів України як суб'єкта державного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Звіт).

Звертаємо увагу на особливості заповнення окремих рядків розділу II Звіту, зокрема рядків 1, 21 та 22, які відображають основні показники діяльності СПФМ за рік. Правильне розуміння цих показників є критично важливим для коректної звітності, тому надаємо детальніше роз'яснення щодо їхнього змісту та порядку заповнення.

Рядок 1 «Загальна кількість клієнтів СПФМ». У цьому рядку зазначається загальна кількість клієнтів СПФМ. Відповідно до норм Закону клієнтами вважаються **всі особи, які звертаються за наданням послуг, користуються послугами СПФМ, а також гравці в азартну гру чи учасники лотереї.** Тобто до загальної кількості клієнтів потрібно включати не тільки тих, хто фактично отримав послуги чи здійснив операції, але й осіб, які **намагалися отримати послугу або вступили в ділові відносини з СПФМ**, навіть якщо надалі не проявляли активності.

Приклад 1: Організатор азартних ігор має відобразити в рядку 1 усіх своїх клієнтів, **незалежно від їхньої активності протягом звітного року.** Наприклад, якщо клієнт онлайн-казино у 2021 році поповнив клієнтський рахунок (ігровий баланс) на 100 гривень, але не робив ставок і не грав, а на кінець 2025 року ці кошти залишались на його балансі, така особа вважається клієнтом і має відображатися в рядку 1. Навіть якщо протягом року клієнт не виявляв активності, наявність балансу (рахунку) або невикористаних коштів означає, що відносини з клієнтом тривають. Тобто, СПФМ в рядку 1 відображають всіх клієнтів, зокрема тих, які не виявляли активності, але з якими продовжуються ділові відносини. Це правило універсальне для всіх СПФМ.

Приклад 2: **Аудиторська фірма** повинна врахувати клієнта, який підписав договір на обслуговування, навіть якщо у звітному році йому не надавалися послуги (жодних робіт фактично не виконано). **Рієлтор** повинен включити до кількості клієнтів особу, яка звернулася за посередницькими послугами та була внесена до його переліку клієнтів для отримання пропозицій щодо купівлі-продажу нерухомості, навіть якщо ця особа **не уклала жодної угоди** протягом року і залишилась у базі без активних операцій. Усі такі особи вважаються клієнтами СПФМ у розумінні Закону і повинні бути відображені у рядку 1. Це підкреслює необхідність ретельного ведення обліку клієнтів, тобто СПФМ має відображати кожного, хто вступав у ділові відносини або намагався це зробити, щоб звітність охоплювала всіх клієнтів.

Крім того, **Закон зобов'язує СПФМ застосовувати ризик-орієнтований підхід у своїй діяльності.** Згідно зі статтею 7 Закону всі клієнти підлягають класифікації за відповідними критеріями ризику. Тобто, незалежно від того,

наскільки активним був клієнт, СПФМ має **визначити для нього рівень ризику** – низький, середній, високий чи неприйнятно високий. Ця інформація використовується під час заповнення показників Звіту та підрахунку загальної кількості клієнтів. Наприклад, організатор азартних ігор з попереднього прикладу має присвоїти клієнту, який поповнив ігровий баланс, певний ризиковий рівень і відобразити його у відповідних графах Звіту (рядки 2–5 Звіту відведені для кількості клієнтів за кожним рівнем ризику). Відповідно до **Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України**, затвердженого наказом Мінфіну від 07.06.2024 № 282, зареєстрованого в Мін'юсті 16.07.2024 за № 1071/42416, кожен СПФМ зобов'язаний встановити для клієнта відповідний рівень ризику ділових відносин (або окремої фінансової операції без встановлення відносин) – низький, середній, високий чи неприйнятно високий. **Вперше рівень ризику визначається і документується до встановлення ділових відносин з клієнтом або до проведення першої фінансової операції без встановлення відносин** відповідно до внутрішніх правил фінансового моніторингу СПФМ. Надалі ризиковий статус клієнта переглядається у разі змін у його діяльності чи інших обставин. Отже, виконуючи вимогу Закону, СПФМ забезпечують, щоб у Звіті були належно відображені **всі клієнти** (у рядку 1) та їх ризикові категорії (у рядках 2–5).

Рядок 21 «Кількість фінансових операцій (послуг), здійснених (наданих) СПФМ». Цей показник відображає кількісну сторону діяльності СПФМ за рік, але **спосіб підрахунку залежить від категорії СПФМ та характеру його діяльності**. Необхідно врахувати, чи здійснює СПФМ **фінансові операції від імені клієнтів**, чи лише надає їм професійні послуги.

Якщо СПФМ **забезпечує проведення фінансових операцій своїх клієнтів**, у рядку 21 зазначається **кількість фінансових операцій**, проведених таким СПФМ протягом звітного року. Наприклад, ріелторська компанія, будучи посередником у купівлі-продажу нерухомості, відображає кожну угоду купівлі-продажу як окрему операцію. Якщо у 2025 році ріелтор супроводжував 5 таких угод, він зазначає в рядку 21 число «5».

Якщо ж СПФМ **не проводить операції від імені клієнтів, а надає їм послуги** (аудиторські, бухгалтерські, податкові консультації), тоді у рядку 21 потрібно зазначити **кількість наданих послуг** протягом звітного року. Критерієм підрахунку є кількість фактично виконаних робіт або послуг, підтверджених відповідними актами або іншими документами. Наприклад, аудиторська фірма, що протягом 2025 року надала 12 послуг і оформила 12 актів виконаних робіт, має зазначити у рядку 21 число «12». Так само бухгалтер чи податковий консультант зазначає кількість укладених та виконаних договорів про надання послуг за рік.

Отже, **СПФМ, що діють як виконавці послуг (бухгалтерські, аудиторські, податкові консультанти)**, у рядку 21 відображають кількість договорів (актів) про надання послуг, фактично виконаних у 2025 році. **СПФМ, що діють як посередники у фінансових операціях (ріелтори, арт-дилери тощо)**, відображають кількість здійснених за їх участю фінансових операцій

клієнтів. В обох випадках підрахунок має базуватися на реальних показниках діяльності за звітний період.

Рядок 22 «Загальний обсяг (сума) фінансових операцій (послуг), здійснених (наданих) СПФМ». У цьому рядку показується сумарний обсяг коштів (у гривнях) за всіма операціями або послугами, відображеними в рядку 21. Іншими словами, рядок 22 – це **підсумкова вартість** діяльності СПФМ за рік у грошовому вимірі. СПФМ має самостійно обрати методику обліку річної суми, виходячи зі специфіки своєї роботи, проте важливо дотримуватися принципу **повноти та послідовності**. Річна сума повинна враховувати всі фінансові результати діяльності за період, без пропуску окремих надходжень чи платежів. Зокрема, при заповненні рядку 22 авансові платежі або виплати надані в попередніх періодах мають бути включені, щоб забезпечити послідовність показників. Якщо якась частина оплати за послуги надійшла авансом або, навпаки, після надання послуг, СПФМ приймає рішення, у звіті за який рік її відобразити, але ключове – щорічні звіти мають узгоджуватися між собою і відображати весь комплекс заходів СПФМ у сфері запобігання та протидії.

Окремо слід підкреслити особливість для тих СПФМ (рієлтори та арт-дилери), що **надають посередницькі або інші послуги у здійсненні значних фінансових операцій клієнтів**. Якщо рієлтор або арт-дилер сприяє проведенню операції з активами клієнта (діє від його імені чи за дорученням, допомагає планувати або проводити угоду), відповідно до Закону це фактично означає, що СПФМ бере участь у фінансовій операції. У зв'язку з цим у **рядку 22 таким СПФМ слід відображати повну суму фінансової операції клієнта, а не власну комісію чи гонорар**. Наприклад, якщо рієлтор у 2025 році супроводжував продаж клієнтом квартири вартістю 2 000 000 гривень, у звіті цей рієлтор **зазначає 2 000 000 грн** у рядку 22 (повна вартість операції), навіть якщо власний дохід рієлтора становив лише певний відсоток від цієї суми. Аналогічно, арт-дилер, який виступає посередником у великій угоді, має відобразити повну вартість проданих культурних цінностей, а не свій прибуток від продажу. Такий підхід пояснюється тим, що роль спеціально визначеного СПФМ – здійснювати моніторинг всіх операцій клієнта для цілей протидії відмиванню коштів.

Враховуючи зазначене, Міністерство фінансів України звертає увагу СПФМ, на необхідність неухильного дотримання вимог подання Звіту за 2025 рік. Заповнюючи Звіт, СПФМ мають керуватися чинним законодавством у сфері запобігання та протидії. Надані приклади та роз'яснення (рекомендації) покликані допомогти уникнути типових помилок і забезпечити, щоб звітність повністю відповідала нормативним вимогам й об'єктивно відображала діяльність СПФМ у сфері запобігання та протидії.

Перший заступник Міністра

Роман ЄРМОЛИЧЕВ